

Nro. 22.

**A' FELS. CSASZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indult Bétsből Kedden Mártzius 17-ik napján '812-ik
esztendőben.

B é t s.

A' szüntelen való hideg, essőzés még tart itt
Austriában. Az essős idő ugyan nem újság Már-
tziusban: de vezetes az a' mostani időfolyás-
ban, hogy ennyi hó-olvadás, 's ennyi essőzés után
a' Dunának még eddig alig láttuk itt Bétsnél tsak
valami kevés áradását is. Sokak figyelmetessé-
gel kérdezik, hogy mi lehet az oka, hogy ilyen
sok esső esik, 's a' Duna még is kicsiny? Ta-
lám a' felsőbb vidékeken szárazság van? Vagy
talám a' földnek a' tavalyi példátlan szárazság
miatt kiaszott belső részei veszik vagy szívják
magokba a' sok vizet.

Füleibe menvén a' Kormányozószeréknek a' Bétsi minden féle koszházakban való élelmeknek naponként való drágulása, olyan rendelés jött ki, hogy minden csaplárosok, kosztadók, egy szóval a' kiknél enni inni lehet, ha szintén ezután is meg leszen az a' jussok, hogy az étel és ital árrát magok határozzák meg, tsakugyan arra köteleztetnek, hogy mindennek árrát, vagy tak-sáját, délben és estve is, tzedulára írják, 's azt a' gazda mind annyiszor aláírja.

Posonyban e' hónap' 10-ikén a' maga 76-ik ülését tartván az Országgyűlés, abban egyebek között az oda közelébről leérkezett Fels. Királyi Resolutzio is felolvastatott.

A' Pesti tudósítások sserént a' *Magyar Museumnak* Direktorává, addig vólt Bibliothekariust *Miller Ferdinand Jakob* Urat méltóztatott ki-nevezni azon Museum fő oltalmazója Palatinus ó Fő-Hertzege.

Rénusi Szövetség.

Azt írják a' Ménusi Frankofurtumból, hogy a' Kurirok, a' kik Páris felé, 's onnan Berlin és Petersburg felé utaznak, igen gyakran szemléltetnek.

Frantzia Birodalombéli Marschal *Ney*, az *Elchingeni* Hertzeg, kiről már rég beszéllek, hogy az északi Európában fogna vezérséget kapni, Párisból a' napokban Mailánda, 's onnét Frankofurtumba Februárius 29-ikén megérkezett. — A' Mogunzia felől Frankofurtum felé és innét Hannau felé menő útakon egy időül fogva sok száz parasztok dolgoznak.

Az egyik Német Országi újság azt írta vala a' napokban, hogy a' Wied. Neuwiedi Princz

Henrik, a' tudományok kedviért való útazásban foglalatoskodván, abban meg holt volna. Azt írják más Német újságok, hogy ez a' tudósítás nem igaz, minthogy ez a' Princz a' Spanyol Insurgenseknél szolgálván, Generális *Campo-Verde* alatt a' Kataloniai minden véres ütközetekben jelen volt, 's ugyan azokhan el is esett, ha meg holt. De még eddig az egész történet bizonytalan; további tudósítást kell várni feleüle.

Török Birodalom.

Konstántzinápoly Febr. 10-ikén. *Bukarestből* egy Tatar érkeztén ide e' hónap 4-ikén az ott lévő Török Alkudozóktól, az általa hozott követség egyszerre véget vetett a' rég tartó tsendességnek, és tegnapelőtt, tegnap, és ma néhány rendbéli rendkívül való tanátskozásokra szolgáltatott a' Ministeriumnak alkalmatosságot. Fontosnak kell lenni a' tanátskozás tárgyának, mint hogy igen nagy titokban tartatik. Még eddig leg kissebbet is meg nem tudhatott belőlle a' közönség. A' magános tudósítások, a' mellyek ugyan ekkor érkeztek *Bukarestből*, igen kedvetlenek; azt erősítik, hogy a' békességet illető alkudozások olyan gyenge fundamentomon állottak, hogy a' Török követeknek *Bukarestből* való el-távozásoktól minden órán lehetett félni.

Első tekintettel minden láthatja, hogy ez a' *Konstántzinápolyi* tudósítás régitske. Ezek a' kedvetlen hírek még *Februárius 10-ikén* folytak *Konstántzinápolyban*, 's gyaníthatóképpen még akkor küldettettek volt *Bukarestből* oda, mikor *Oláh Országban* minden környülállások azt mutatták, hogy a' hadakozás néhány napok alatt

ismét el fog, még pedig hathatósan kezdődni. Nékünk az óta sokkal újabb tudósításaink érkeztek egyenesen Bukarestből, a' mellyek nem éppen ilyen kedvetlenek a' Törökökre nézve. Így következnek: — „

„*Bukarest* Febr. 22-ikén. A' Duna mellyékeiről ide érkezett tudósításokból úgy látjuk, hogy azok az Orosz seregek, mellyek a' fegyvernyúgvásznak felbomlása után a' Duna jobb partjára néhány helyeken által mentek, onnét minnyájan ismét által jöttek annak bal partjára. Mi lehet az oka, nem tudjuk. Minthogy még eddig semmi új hadi történetről nem tudósítottunk, nem gondolhatjuk egyéb okát a' dolognak, hanem csak, hogy a' nagy olvadások az alatt elkövetkezvén, és a' Duna két partja között való minden közösülést félbe szakasztván, talám erre nézve jöttek vissza az Orosz seregek az inenső partra. A' *Rutschuki* Török őrző sereg haszonra fordította az Oroszoknak ezen expedíziójokat, minthogy figyelmetessé tétetődvén, azonnal kettőzött szorgalmatosságot fordított Rutschuknak oly móddal való megerősítésére, hogy ezentúl semmi e féle véletlen meglepettetéstől ne félhesen. Generális *Harting* is, a' *Silistria*i *Ayan Tillik Oglu* ellen akart egy Orosz sereggel próbát tenni: hanem az alatt, hogy ellene útnak indúlt, igen nagy hó esvén, letett czélzásáról, és vissza jött ide Bukarestbe.

I l l i r i a.

*Triest*ből így írtak némelly magános tudósítások Febr. 16-ikán: — „Ezen város engedelmét nyere az úgy nevezett *Transito-kereskedésre*. —“ E' hónap' 22-ikén füleinkel való tanú-

bizonyosságai valánk egy meg lehető's heves ten-
geri verekedésnek. A' *Ripoli* nevű 74 ágyús
Frantzia Línea hajó, a' melly három Briggekkel
's néhány egyéb apró hajókkal egyetemben *Ve-*
lontzéből kivezvé, és útját gyaníthatóképpen
Korfú felé akarván folytatni, *Pirano* és *Grau*
nevű szigetek között egy 64 ágyús Angliai Fre-
gáttal (e' talám hiba, mert a' 64 ágyús hajó nem
Fregát, hanem Línea hajó), és egy Anglus Brig-
gel szembe találkozott. A' verekedés éjszéli 2
órákor el kezdődvén, reggeli 8 óráig halgattuk
az ágyúzást. A' Frantzia Línea hajó és a' három
Briggek rendkívül való vitézséggel és megátalko-
dással védelmezték ugyan magokat; de vége *tre*
tsakugyan engedni kénytelenítették a' nagyobb
erőnek, minthogy, mint közönségesen halljuk,
az Anglusoknak még több hadi hajóik is
állottak lesben, mellyeket ők a' verekedés köz-
ben kétségkívül magokhoz segítségül hívtak. A'
Frantzia Línea hajót el fogták az Anglusok,
egy Brigget a' levegőbe fel vetettek: két Briggek
pedig, a' mellyek szerentsére a' tsatából meg me-
nekedtek, néhány apróbb hajókkal egyetemben,
az nap estve ide *Triestbe* bécveztek. Az ellen-
ség, minekutánna az elfogott hajóról 120 sebes
hajós legényeket és hajós katonákat ide hozzánk
béküldött, tegnap reggel a' maga ragadományá-
val, mellyet azonközben ő tsak a' maga nagyobb
erejének köszönhet, innét elevezett.

Északi Európa.

Az itten folyó dolgok már jó ideje, hogy
sok bizontalan vélekedésekre adtak az olvasó
közönségnek alkalmatosságot. Ilyen völt a' töb-
bek között Svétziai Pomerániának a' Frantzia

seregek által lett elfoglaltatása. Ezen tartománt már az utolsó Prusszus és Orosz háborúban elfoglalták volt a' Napoleon győzedelmes seregei: de nem soká önként vissza engedte vala azt Napoleon Császár Svétziának. Miért foglalta most ismét el, ezt még eddig egy újságíró is meg nem írta. A' Svétzia seregek, a' mellyek a' Frantzia seregeknek Pomerániába való bemenetelekkor Rügen szigetére által mentek, még most is ott vagynak. Nem régen jöttek ugyan ki valami levelezések ezen tárgy eránt a' Párisi Monitörben: de még ezek is homály alatt hagyták a' dolognak fontosabb minéműségeit. Azonközben addig is, míg az idő ezen tárgyat világosabb ábrázatban öltöztetné, ide tesszük ezen levelezéseket: —

Svétziából, Gothenburg városából így írtak volt Febr. 3-ikán: —

„Mi megijedtünk azon hírnök hallására, hogy 6000 emberekből álló Frantzia sereg *Stralsundot* és a' mi Pomerániánknak minden partját elfoglalta. Két hajós tsoportjaink már épen indulni akartak teréhvel *Karlshamból* *Stralsund* felé, midőn szerentsére értésünkre esett, hogy a' Frantziák *Stralsundot* elfoglalták, melyre nézve tehát még jó idején meg lehetett terhes hajóinknak elevezéseket akadályoztatni. —

„Úgy látszik, hogy a' mi Pomerániánknak el-foglaltatásaik, egy részit teszi a' Napoleon Császár azon plánumának, a' melly szerént a' Belt tengernek minden partjait magáévá akarja tenni *) egész *Dantzkáig*, *Königsbergig*, és *Mé-melig*.“

Ezt a' levelet a' Londoni újságok adták ki

először. Ezekből a' Parisi Monitör is kiadta azt, de ilyen jegyzéssel: —,

„*) Magáévá akarja tenni? nem; csak az Anglus kereskedést akarja onnét elkergetni, mind addig, valameddig az Angliai Országlószék a' maga kabinétje béli parantsolatokat vissza nem veszi, és a' tengeri törvénynek fudamentomaira nézve az *Utrekti* kötésnek feltételeihez nem szabja magát.“

Berlinből nevezetes környülállások felől tudósítottunk. Az ott ki jövő két újságok ezt adták ki Mártzius' 5-ikén: —,

„A' mi állapotunk a' Frantzia Birodalomra nézve már most egészszen meg van határoztatva; telyes egyetértésünk van véle minden tekintetben. Az utolsó hadakozásból még hátra lévő adóban, kész pénzel többé semmit nem fizetünk. Olyan határozás tétetett egyezés által, hogy a' hátra lévő adósságkat tsupán csak országunk' szerzeményeivel 's a' Frantzia és szövetséges seregeknek tartásokkal fizessük - le. A' *Glogau* várára és az abban lévő Frantzia őrző seregnek tartására kívántató költséget, már ezentúl egészen a' Frantziák teszik.“

Ugyan csak ezen Berlini újságok hirdették ki hivatal szerint Mártz. 6-ikán és 7-ikén a' következendőket is: —,

„Az 1811-ik esztendőben Augustus' 26-ikán és 28-ikán költ, és minden közönséges levelekben kihirdettetett Frantzia Dekretomok által meghatároztatott: hogy mind azok a' Frantziák, akár a' régi, akár az új Frantzia tartományokból vegyék eredeteket, a' kik idegen Országokban találtatván, vagy ezekből hazájokba vissza kí-

vánkoznak, vagy magokat ezen idegen Országokban törvényes lakosokká akarják tétetni, vagy pedig valamelly idegen hatalmasságnak szolgálatjába bélépni, vagy pedig már benne lévén, abban tovább is meg maradni kívánnak, mind ezek, hogy ezen külömbkülömb esetekben a' Frantzia Császártól engedelmet nyerhessenek, tulajdon írásaik által a' Frantzia Császári Nagy Ítélobíróhoz, az úgy nevezett Justice-Ministerhez tartoznak folyamodni. Ehezképpest miad azoknak a' Frantzia eredetű embereknek, a' kik mostanában a' Prussziai földön találtatván a' feljebb előadott esetekre nézve a' Frantzia Nagy Ítélobíróhoz folyamodni akarnak, tudtokra adatik, hogy az ő írások a' nevezett Nagy Bíróhoz bizonyosan meg fog érkezni: de szükségesképpen megkívántatik, hogy vezeték és kereszt neveiket, állapotjokat és élelmek' módját, idejeket, és születések helyét, és valamint azt, hogy Frantzia Országból való eljöveteleik előtt micsoda helyen laktak, úgy azt is, hogy most hol tartózkodnak, igazán feírják. Csak úgy remélhetvéen kívánt választ írásaikra, ha mind ezeket a' feltételeket pontosan teljesítik. Írásaikat pedig ne' egyenesen a' Frantzia Nagy Bíróhoz Párisba küldjék, hanem csak a' Prussziai külső dolgokra ügyelő Ministeriumhoz adják be, a' melly azokat kézhez fogja a' Berlinben lévő Frantzia Minister által oda szolgáltatni, a' hová kell; a' kik nintsenek még Prussziai szolgálóban, vagy még nem lettek oda való lakosokká, magok egyenesen beadhatják kérelmeiket a' Berlini Frantzia követnél.

Azok a' Statisticus újságírók, a' kik nem

régen a' Frantzia Birodalom mostani nagy ere-
 jéről szólván, néki magának az Európai 180
 millio lakosok között, 42, szövetségeseinek pe-
 dig, t. i. az Olasz Királyságnak, Illyriának
 Nápolynak, Lukkának és Piombiónak, Spanyol
 Országának, Helvétziának; Baváriának, West-
 phaliának, Szakszoniának, Württembergának, a'
 Warschaui Nagy Hertzegségnek, és Würtzburg-
 nak 40 milliókat, adtak, már most, Prussziát is
 ide számlálhatván, még nevelhetik azt valami
 4 milliom emberekkel. Így leg alább tehetik
 86 millióra a' rész szerént Frantzia, rész szerént
 annak systemájával tartó Európai Statusok' lako-
 sait. Az Orosz Birodalom népességit mintegy
 44 millióra tették eddig a' Statistikusok. Mennyire
 fogják azt számlálni a' Törökökkel való megbé-
 kélés után, ahhoz még most nem szollhatunk.
 Ha tehát csak a' régibb szám, t. i. a' 44 millió
 mellett maradunk, így is az az egyenes követke-
 zés tűnik ezen jegyzéseknek megtekintésekből
 szemünkre, hogy az Európai Statusokban talál-
 tató 180 millio lakosok között most az Orosz
 és Frantzia Országlószekeknek intéseikre mind
 együtt 130 millio ember figyelmez, t. i. az elsőre
 44, a' másodikra 86 millió. Dániának, Svétziá-
 nak, a' Törököknek, Nagy Britannianak, 's a'
 többeknek, a' kikiről feljebb emlékezet nintsen,
 e'szerént mind együtt 50 millio lelkeket hagynak
 az írók t. i. Európában; mert méltó azt megje-
 gyezni, hogy ha szintén Nagy Britannia Euró-
 pában az Augliai, Skótziai, és Hiberniai anya
 népességét 15 milliónál feljebb telyességgel nem
 számlálhatja is, tsakugyan számlálhatja azokat
 a' világnak egyéb részeiben található birtokaival

egyetemben leg alább is 38 vagy 40 millióra. Külömben lehetetlen volna néki a' tengeren oly dolgokat elkövetni, a' millyeneket ezen utolsó esztendőkből a' világ' bámúlására tselekedett.

Az Európai tudós világ előtt közönségesen esmeretes *Archenholtz*, a' *Minervának* és több más históriai 's politikai munkáknak írója, mellyek nagy kedvességgel olvastattak, Hamburgban életének 71-ik esztendejében meghalt. Dantzkai születésű ember volt; a' hét esztendő háborúban mint zászlótartó egy Prusszus Regimentben szolgált. Azután kapitányi rangal nyúgodalomra menvén, azolta tsak magános pennával való foglalatossággal élt.

Elegyes Dolgok.

A' közelebb múlt Februáriusban sok szerentséltenség történt a' nagy havak miatt Tyrolisban és Helvétziában. Itten 50 vagy 60 darab terek hordó lovak menvén Helvétziából Olasz' Országba a' Sz. Berhárd hegyen, vezetőikkel együtt el borítottak a' hegy tetejéről le hempelygett lavinák, vagy hó golyóbisok által, kiknek meg szabadításokra sok száz emberek mentek a' szomszéd helyekről. — Tyrolisban, az Inn folyóvíz' vidékén a' hegyekről le omlott hó golyóbisok és vizek az utakat és hídakat egészen elrontották. Februárius' 17-ikén nagy hó és egyszersmind eső esvén, a' hegyekről le hempelygett hó golyóbisok szörnyű kőszikla darabokkal a' völgybe le omolván az Inn folyóvizét úgy bé töltötték, hogy annak folyása két napig megakadályoztatván nagy árvizet okozott, és semmi emberi erő nem segíthette a' víz folyását, végtére nagyon meggyűlvén és felemelkedvén az

Ien vize, az abba hullott hó golyóbisokat és köszikla darabokat magával elragadta. — Tyrolisban a leg korosabb emberek sem emlékeznek ilyen történetre. — Mivel ez a Graubündenben eredő folyóvíz a Tyrolisi tartományt és Bavaríát által futván Passaunál a Dunába ömlik, nem lehet tsudálni, hogy azon időben a Duna vize meg-áradt vólt, de árja sokáig nem tartott.

Az elmúlt karátsony innepe előtt Professor *Woltmann* Úrnak két esztendős leánykája petétsbe esvén, midőn egy este szomorú édes anyja az ágyon mellette ült vólna, a beteg gyermek hirtelen fel-ugrott, hány óra legyen édes anyjától tudakozta, és meg-értvén, hogy nyoltzat ütött, azt mondotta, hogy ő négy óránál tovább az édes anyjánál nem maradhat. Bé is tellyesedett a szava, mivel azon szempillantásban, mellyben az óra négyet ütött, a beteg leányka élni meg-szúnt. Minek lehet ezt tulajdonítani praevisionak-é vagy praesagationak? (eleve el-látásnak-é, vagy eleve el-érzésnek?) kétség kívül az utolsóbbnak, érezvén magában belső részeinek fájdalmából, hogy az ő gyenge teste alkotmánya négy óra alatt öszve fog omlani.

Az el múlt 13-ik századnak 21-ik esztendejében, Lübekben egy olly gyermek született, ki nek talentomin az akkor élt emberek felette tsudálkoztak. Ennek a gyermeknek *Heinecken Christian Heinrich* vólt a neve, a ki egy esztendő korában a Móses öt könyveit könyv nélkül tudta, 13 és 14 hónapos korában az új testamtomnak históriáját, két esztendő korában a Zsidóknak, Persáknak, és Görögöknek emlékezetes

dolgait elő beszéllette, a' Geografiában, és az orvosi tédománynak néhány részeiben, nevezetesen az Anatómiában és Physiologiában is szép esmérere volt, és sok nyelveket értett 's beszéllett. Három esztendő's korában Koppenhágába vivén őtet az édes anyja, *IV Fridrik* Dániai Király eleibe botsáttatott, előtte hosszú deák oratiót mondott, a' hosszas beszéd miatt a' nyelve meg-epedvén a' Királynak így szóllott *sitio*, az az, szomjúhozok, mellyre a' dajkája hozzámentvén szopott. Bámulván a' nevezett Király azon tsudállatos gyermeknek rendkívül való talentómin, gazdagon meg ajándékozva maga elől elbotsátotta. Koppenhágából 1724-ik esztendőben hazájába vissza-vitetvén, a' következett 1725-ik esztendőben Junius 27-ikén meg-hólt, minekutánna négy esztendőt, négy hónapot és 21 napot élt volna e' világon. — Erdemes lett volna arra, hogy a' Lübekiek ennek a' tsudállatos gyermeknek emlékezet oszlopot emeltek volna. Egész életében dajkája tejével élt; minden másféle eledelektől irtódzott.

Egykor *I. Rudolf* Császárhoz menvén Lavin-gában egy ember, hozzá így szóllott: Leg-hatalmasabb Monárka! Kérlek ajándékozz nékem valamit; mi okon, kérdé a' Császár? mivel, monda amaz atyádfia vagyok; kiről, tudakozza a' Császár? Adámról és Éváról, felele az ember. Jól vagyon barátom, monda a' Császár, merj-el és hozz ide egy nagy zsákot. Meg örülvén a' Császárnak Adámról és Éváról való atyáfia, úgy gondolkozott, hogy azon zsákot arannyal fogja a' Császár meg-tölteni. De felette meg-tesalatkozott, mivel oda vivén a' nagy zsákot,

abba a Császár egy fillért vetett, 's maga elél ezen szókkal küldötte el: Ha minden Adámról és Éváról való atyádfia tsak ennyit ajándékoz is neked mint én, leg gazdagabb ember fogsz e' világon lenni.

Lille vidékéről egy olly paraszt múlat most Párisban, kinek magassága 11 lábnyom és 10 tzol, olly Herkulesi erővel bíró, ki 2000 fontot vállain el bír, mindenik kezében egy egy mázsát, hat láb nyom magasságú asztalra fel-ugrik, és két embert vévén az ölébe, a' földről minden segítség és megtámaszkodás nélkül fel-kél.

* * *

Hirdetmény a' régi Magyaroknak magyar nyelven írt emlékezetes írásaik tzím alatt Doktor és Professor Rumi Károly György által kiadandó Munkára való előfizetéséről.

Közönségesen tudva vagyon a' Magyar történet-íróknak a' Nemzeti történetek' gyarapításában 's meggazdagításában mindenkor kimutatott buzgó igyekezetek, valamint a' Magyarokról is tudatik, hogy ezek, a' mi nékiek örök dicsőségekre szolgál, az ő honnyi történetjeiknek nagyobb és nagyobb világosságra való hozatásában mindenkor különös részt vevének, 's e' részben minden fáradozásokat leg nagyobb készséggel támogaták. — Nem szűkölködnek a' Magyarok Deák és Német nyelven kinyomtattatott nevezetes régi írások nélkül, mellyek öszve szedése és kiadása által Kovachich, Eder, és Engel (koronás nevek a' történet írás körül való munkálkodásban!) a' Hazára nézve magoknak halhatatlan érdemeket szerzetek. De illyes monumentumokat magyar nyelven a' mi nagy érdemű Kul-

tsár Istvánunkon kívül még senki nem adott ki és ha *Virág Benedeknek* tacitus lelkével írt Magyar századjait, és az én néhai nagy tiszteletű Oktatómnak *Budai Éseiásnak* tudománnyal tellyes históriáját kiveszem, mí nem bírnk egy eredeti haszonvehető Magyar Országí Históriát, a' mi szép 's lelkes nyelvünkön, jöllehet a' Pesti Nemzeti 's Universitásbeli Könyvtárban elég nevezetes magyar historikus kéz írások találtnak.

Én ezen nevezetes régi Magyar historikus írások' kinyomtatásában több tekintetre nézve káros, és valamint nemzeti történeteink' kedvelőitől, úgy azoknak érdemes íróitól is rég olta érzett héjánosságnak kipotolására eltökéllettem magamat. Én nem tagadom, hogy engem' ezen lépésre amaz ország szerte híres Történet-író *Engel Kresztely János Úr* bátoríta-fel, kinek bennem helyheztetett bizodalma, melly szerént ezen fontos munkának végre hajtására engem ítélt képesnek, annál nagyobb ösztönt adott, mennél örvendetesebb illy Tudósnak vetélkedő társa lenni. Ez okra nézve hirdetek előfizetést *A' régi Magyaroknak magyar nyelven írt emlékezetes írsaik* nevezet alatt kiadandó mánkámra. Ezen munkából szándékozok több köteteket kiadni, ha a' Magyar Mecénások, a' Nemzeti történetek' kedvelőji és Philologusaink (mert ezeknek is fontos a' régi nevezetes írásoknak esmérete ezen nehéz és sok költségben kerülő igyekezetemben fel-segíteni fognak. Én ezen gyűjteménybea tsák a' nevezetesebb, a' Történet vizsgálók figyelmeteségére érdemesebb Írásokat akarom felvenni, 's azokat a' tudós Hazafiakkal diplomatio-

critica pontossággal közlenni. Azért is a' két első kötet foglalatajára a' többi között határoztam: a' Rákótzsi eredeti leveleit; Verantiusnak történelmi maradványait az ő idejéről és az előtte valóról; az 1460-ik és 1710-ik esztendő között történt nevezetes dolgoknak emlékezetét; magyar anekdotákat a' hajdani zenebónákról Magyar és Erdély Országban, mellyek a' Pesti Universitásheli Könyvtárban meg vagynak; és egy próbatélt Istvánfinak régi igaz magyar fordításából, mellyet én későbbben talán egészen ki fogok adni.

Az előfizetést az első kötetre a' papirosnak és nyomtatásnak mostani nagy árához képest három forintnál alább béváltó tzedulákban nem határozhattam; a' bőltbeli ára annak nagyobb lesz. Az előfizetésnek határ ideje tart egész a' folyó 1812-ik esztendőnek végezetéig. Az előfizetőknek neveik a' könyv elején kinyomtattnak. Az első kötetre lehet praenumerálni: Sopronban nállam, vagy Rector és Professor *Rajts Péter* Úrnál; Posonyban *Weber Simon Péter* Könyvnyomtató és Könyváros, Pápán *Pápai Sámuel*, Keszthelyen *Asboth János*, Pesten Professzor *Schwartner Márton* és *Eggenberger* Könyváros, Kassán *Rumi József*, Zemplén Vármegyében Széphalmon *Kazintzy Ferentz*, Debretzenben Prof. *Sárvári Pál*, és Szepességben Prof. *Genersich János*, Erdélyben Andrásfalván *Döbrentei Gábor*, és Bétsben *Schaumburg* Könyváros Uraknál; de szeretni fogom, ha más Literátorok és könyvárosok is fognak előfizetőket szerezni. Az előfizetések össze szedőjinek minden tizedik példázat ingyen fog adatni. Hogy ha pedig olly Mécéná-

sok találkoznának, kik feltételemben az előfizetésre határozott summán felül is nyújtanának segítséget; segedelmeket Pestre 's más olyan helyekre teendő utazásokra használnám, a' hol a' közönséges és magános könyvtárak találhatnának, hogy a' benne lévő nevezetes írásokat diplomatikai pontossággal saját kezemmel copíázhatnám.

En az előfizetésre némelly nagy nevezetű Tudósok kérelmére szabtam határidőt egész e' folyó 1812-ik esztendőnek végezetéig, mivelhogy az Austriai tudományos Annálokban és a' Posonyi Német újságokban már elébb kinyomtatott Jelentésemet kellettől későbbben tudták meg többnyire a' Magyarok. Hogy ha tehát az említett terminusig számos előfizetők akadnak, azon lések minden igyekezettel, hogy az első kötet a' következő 1813-ik esztendőnek elején sajtó alá jöhessen; sőt ha lakhelyem Sopronyból máshová tétetne által, ez a' feltett szélomnak hív és álhatalos tellyesítésében éppen nem fog akadályoztatni.

Hogy ha pedig, a' mi nékem és valóban számos tudós Hazafiaknak nagy fájdalmunkra szolgálna, a' fenn meghatározott terminusig kevés előfizetők találkoznának, ezen esetre feltételemnem nem lesz sikere, és az előfizetett pénzek a' beszédők által az illetőknek a' jövő esztendőbeli Februáriusban híjánosság nélkül vissza fognak küldetni.

Sopronyban, Mártzius' 10-ikén, 1812.

Rumi Károly György, a' Philosophiának Doctora, ugyan a' Philosophia' és Historiának Professzora, a' Götttingai Királyi tudós Társaság levelező Tagja.